

SYLABUS ZAJĘĆ Informacje ogólne

Nazwa ZAJĘĆ: Matematyka z informatyką i elementami statystyki	
Rodzaj ZAJĘĆ	<i>obowiązkowy</i>
Wydział PUM	<i>Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej</i>
Kierunek studiów	<i>Farmacja</i>
Specjalność	<i>Nie dotyczy</i>
Poziom studiów	<i>jednolite magisterskie</i>
Forma studiów	<i>stacjonarne</i>
Rok studiów /semestr studiów	<i>I/I</i>
Liczba przypisanych punktów ECTS	<i>3</i>
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	<i>wykłady: 20 godz. / ćwiczenia: 40 godz.</i>
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się ¹	☒ zaliczenie na ocenę: ☐ opisowe ☒ testowe ☒ praktyczne ☐ ustne
Kierownik jednostki	<i>prof. dr hab. n. med. Krzysztof Safranow</i>
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	<i>dr n. tech. inż. Janusz Paweł Kowalski-Stankiewicz</i>
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	<i>Samodzielna Pracownia Biostatystyki, biostat@pum.edu.pl</i>
Strona internetowa jednostki	<i>https://edu.pum.edu.pl/edu</i>
Język prowadzenia zajęć	<i>polski</i>

¹ zaznaczyć odpowiednio, zmieniając ☐ na ☒

Informacje szczegółowe

Cele modułu		<i>Celem modułu jest nauczanie studenta podstaw analizy matematycznej stosowanej w modelowaniu matematycznym zjawisk przyrodniczych, w opisie statystycznym procesów stochastycznych, w analizie szeregów czasowych, w opracowaniu badań naukowych w zakresie rachunku różniczkowego, całkowego oraz rozwiązywania równań różniczkowych I rzędu oraz nauczanie analizy danych pomiarowych, umiejętności opisu zjawisk stochastycznych, ewaluacji i wnioskowania na podstawie zgromadzonych danych</i>
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	Wiedza w zakresie maturalnym z przedmiotu Matematyka; wskazana matematyka rozszerzona
	Umiejętności	Samodzielne rozwiązywanie zagadnień matematycznych, analityczne myślenie
	Kompetencji społecznych	Umiejętność pracy w zespole

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
W01	funkcje elementarne, podstawy rachunku różniczkowego i całkowego	B.W24	K, S
W02	elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej (zdarzenia i prawdopodobieństwo, zmienne losowe, dystrybuanta zmiennej losowej, wartość przeciętna i wariancja), podstawowych rozkładów zmiennych losowych, estymacji punktowej i przedziałowej parametrów	B.W25	K, S
W03	metody testowania hipotez statystycznych oraz znaczenie korelacji i regresji	B.W26	K, S
U01	wykorzystywać narzędzia matematyczne, statystyczne i informatyczne do opracowywania, interpretacji i przedstawiania wyników doświadczeń, analiz i pomiarów	B.U11	K, S
U02	stosować narzędzia informatyczne do opracowywania i przedstawiania danych oraz twórczego rozwiązywania problemów	B.U12	K, S

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć		
lp. efektu	Efekty uczenia się	Forma zajęć

uczenia się		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning	Inne formy
W01	zna funkcje elementarne, funkcje odwrotne, elementy rachunku różniczkowego i całkowego oraz równania różniczkowe pierwszego rzędu	X		X				
W02	elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej (zdarzenia i prawdopodobieństwo, zmienne losowe, dystrybucja zmiennej losowej, wartość przeciętna i wariancja), podstawowych rozkładów zmiennych losowych, estymacji punktowej i przedziałowej parametrów	X		X				
W03	metody testowania hipotez statystycznych oraz znaczenie korelacji i regresji	X		X				
U01	wykorzystuje metody i modele matematyczne w farmacji			X				
U02	wykorzystuje metody matematyczne w opracowaniu i interpretacji wyników analiz i pomiarów			X				
K01	posiada umiejętność pracy w zespole			X				

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH			
lp. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
Semestr zimowy			
Wykłady			
TK01	przestrzeń liczbowa, ciąg liczbowy, granica właściwa ciągu, granica niewłaściwa ciągu, szereg liczbowy, zbieżność szeregu	2	B.W24
TK02	funkcja, monotoniczność funkcji, różniczka, granice funkcji, ciągłość funkcji, pochodna właściwa funkcji, zastosowanie pochodnych, badanie własności funkcji	2	B.W24
TK03	funkcja pierwotna, całka nieoznaczona, całka oznaczona, interpretacja całki oznaczonej	2	B.W24
TK04	całkowanie przez części i całkowanie przez podstawienie, całkowanie funkcji wymiernych i funkcji trygonometrycznych	2	B.W24
TK05	równania różniczkowe, rozwiązania ogólnego i szczególnego równania różniczkowego zwyczajnego	2	B.W24
TK06	przedmiot i znaczenie statystyki medycznej, populacja, próba losowa, losowanie próby, szereg rozdzielnicy, charakterystyki położenia.	1	B.W25, B.W26
TK07	miary rozproszenia i momenty rozkładu statystycznego, przedział ufności średniej, przedział ufności SD, zmienna losowa, rozkład zmiennej losowej dyskretnej i ciągłej	1	B.W25, B.W26
TK08	hipotezy statystyczne, estymacja i weryfikacja hipotez statystycznych, obszar krytyczny jednostronny i dwustronny, testy statystyczne, interpretacja testów, kryteria wyboru testu, normalność, test Saphiro-Wilka	2	B.W25, B.W26
TK09	testy parametryczne: test z, test t – Studenta, test F, porównanie rozkładów Gaussa i t– Studenta, ANOVA	2	B.W25, B.W26
TK10	testy nieparametryczne: warunki konieczne, test χ^2 , test mediany, test U Manna-Whitneya, test Kruskala-Wallisa, test znaków	2	B.W25, B.W26
TK11	korelacja i regresja, współczynnik korelacji liniowej,	2	B.W25, B.W26

	regresja liniowa, współczynnik korelacji Spearmana, współczynnik korelacji tau Kendalla		
Ćwiczenia			
TK01 TK02	funkcja, monotoniczność funkcji, różniczka, pochodna właściwa funkcji, zastosowanie pochodnych, badanie własności funkcji	8	B.W24, B.U11
TK03 TK04	funkcja pierwotna, całka nieoznaczona, całka oznaczona, interpretacja całki oznaczonej, całkowanie przez części i całkowanie przez podstawienie, całkowanie funkcji wymiernych i funkcji trygonometrycznych	8	B.W24, B.U11
TK05	równania różniczkowe, rozwiązania ogólnego i szczególnego równania różniczkowego zwyczajnego	8	B.W24, B.U11
TK06	charakterystyki położenia, miary rozproszenia i momenty rozkładu statystycznego, przedział ufności średniej, przedział ufności SD, zastosowanie środowiska Statistica i excel do obliczeń statystycznych	2	B.W24, B.W25, B.W26, B.U11, B.U12
TK07	testy normalności, zastosowanie środowiska Statistica i excel do obliczeń statystycznych	2	B.W24, B.W25, B.W26, B.U11, B.U12
TK08	testy parametryczne: test t – Studenta, test F, zastosowanie środowiska Statistica i excel do obliczeń statystycznych	2	B.W24, B.W25, B.W26, B.U11, B.U12
TK09	ANOVA, zastosowanie środowiska Statistica do obliczeń statystycznych	2	B.W24, B.W25, B.W26, B.U11, B.U12
TK10	testy nieparametryczne: test χ^2 , test mediany, zastosowanie środowiska Statistica do obliczeń statystycznych	2	B.W24, B.W25, B.W26, B.U11, B.U12
TK11	testy nieparametryczne: test U Manna-Whitneya, test Kruskala-Wallisa, zastosowanie środowiska Statistica do obliczeń statystycznych	3	B.W24, B.W25, B.W26, B.U11, B.U12
TK12	korelacja i regresja, współczynnik korelacji liniowej, regresja liniowa, współczynnik korelacji Spearmana, zastosowanie środowiska Statistica i excel do obliczeń statystycznych	3	B.W24, B.W25, B.W26, B.U11, B.U12

Zalecana literatura:
Literatura podstawowa
1. W. Żakowski, G. Decewicz Matematyka. Analiza matematyczna cz. I, Podręczniki Akademickie WNT
2. W. Żakowski, W. Kołodziej Matematyka. Analiza matematyczna cz. II, Podręczniki Akademickie WNT
3. W. Krywicki, L. Włodarski Analiza matematyczna w zadaniach, cz. I, PWN
4. W. Krywicki, L. Włodarski Analiza matematyczna w zadaniach, cz. II, PWN
5. A. Stanisław Przystępny kurs statystyki z zastosowaniem STATISTICA PL na przykładach z medycyny StatSoft Polska, Kraków, 2006
6. T. Puchalski Statystyka. Wykład podstawowych zagadnień, PWN Warszawa 1978
Literatura uzupełniająca
1. M. Dobosz <i>Wspomagana komputerowo statystyczna analiza wyników badań</i> Akademicka Oficyna Wydawnicza EXIT, Warszawa 2001
2. A. Baranowska Elementy statystyki dla studentów uczelni medycznych. Oficyna Wydawnicza GiS, Wrocław 2021
tematyczne źródła internetowe

Nakład pracy studenta

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [godz.]
	W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	60
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	0
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	12
Przygotowanie do egzaminu	0
Inne	0
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	92
Punkty ECTS	5
Uwagi	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZĆ – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta

SL – sprawozdanie laboratoryjne

SP – studium przypadku

PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej

W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć

PM – prezentacja multimedialna

i inne